

Fort 53a Winnica Kraków

Jarosław Kur

www.scientificdiving.eu

Fort 53a Winnica w Krakowie powstał w latach 1898 - 1899. W założeniu konstrukcyjnym miał być dopasowany do terenu górskiego, jednocześnie zachowując klasyczne uzbrojenie. Niebagatelne znaczenie dla funkcji obronnych miały tereny podmokłe znajdujące się tuż przed fortem. W czasie budowy znajdował się on na małym, odkrytym wapiennym wzniesieniu. Aktualnie fort jest ukryty w lesie, zachowując bardzo dobry stan.

Losy fortu zmieniały się wraz z sytuacją polityczną i były miejscem treningu wojsk lub miejscem przetrzymywania jeńców wojennych. Aktualnie znajduje się tam warsztat rzemieślniczy specjalizujący się w produkcji i renowacji mebli.

Fot. Adam Kurelewicz

W latach 1914-1916 na przedpolach fortu wybudowano wiele podziemi, które potocznie nazwane zostały kawernami. Były one kute w występującej tam skale wapiennej. Zazwyczaj wykorzystywane były one jako schron na przedpolach fortu, ale nie można wykluczyć zadania magazynowego. Jednak właściwym zadaniem wydaje się być transfer żołnierzy pomiędzy okopami a fortem oraz skład amunicji. Kawerny posiadały wiele wejść. Można przypuszczać, że podczas działań wojennych były one zakamuflowane.

Z punktu widzenia nurkowego najbardziej interesująca jest kawerna położona bliżej fortu. Konstrukcyjnie posiadała ona 5 wejść, aktualnie 2 są zasypane. Ocena pomiarowa dała około 300m korytarzy, z czego 2/3 jest zalane wodą po strop. Kawerna była kuta w wapieniu metodą wybuchów, niektóre odcinki posiadały obetonowanie. Poziom wody w systemie jest zależny od poziomu wody w Wiśle. Interesująca jest widoczność panująca pod wodą. Luźna ocena pozwala określić ją w granicach 20m. Spąg jest mulisty, dlatego nieumiejętne poruszanie się może spowodować całkowity spadek widoczności. Z powodu dostępności i bliskości parkingu miejsce to stało się częstym ośrodkiem początkowo eksploracji, a później treningu nurków jaskiniowych. Aktualnie miejsce to jest zapowroczone oraz dostępne, jednak ciągle nie jest rozstrzygnięta legalność nurkowania na tym terenie.

W systemie prowadzone były też badania nad fauną tych zalanych przestrzeni, dając interesujące wyniki ukazujące mieszanie się fauny rzecznej oraz jaskiniowej.

Ryc. 1 Plan terenu oraz kawerny na bazie Google maps

Dojście do kawerny odbywa od ulicy Józefa Unruga. Charakterystycznym miejscem na tej ulicy jest miejscowa oczyszczalnia ścieków. Jest to właściwy punkt parkowania samochodu. Następnie, idąc na kurs północno-zachodni można trafić na otwory kawerny. Aktualnie, z powodu ogrodzenia części terenu siatką, przejście jest utrudnione.

Nurkowanie tam nie należy do wymagających, jednak należy dodać, iż jest to nurkowanie w zamkniętych przestrzeniach i wymaga specjalnego sprzętu oraz doświadczenia.

Ryc.2 Spojrzenie z powierzchni na rozkład korytarzy

Plan Fortu Winnica
Kraków

